

Sortförsök i vårkorn

Av Försöksledare *Harriet Blohmé*,
Hushållningssällskapet Malmöhus

Inledning

Under år 2004 utfördes tio försök med vårkorn inom Skåneförsöken. Två försöksserier genomfördes, sju försök, L7-401, med aktuella sorter samt tre försök, L7-4011, med EU-sorter. Resultaten presenteras i tabell 1–6. Ju fler försök och år en sort provats desto tillförlitligare resultat. Förutom den svenska sortblandningen ingår fr o m 2002 även en dansk sortblandning. Den svenska sortblandningen består av Barke, Annabell, Otira, Orthegea och används som mätare. Den danska sortblandningen består av Barke, Otira, Helium och Hydrogen. Den svenska sortblandningen används även i Riksförsöken i övriga delar av landet. Sortblandningarna ingår för att få en mätare som varierar mindre med årsmånen samt som ett jämförelseled med de danska försöken.

Försöken är väl spridda i Skåne län och återspeglar de olika väderleksförhållandena och förekomst av svampsjukdomar som rådde i södra och norra Skåne. Sådnen gjordes mellan den 2 och 21 april och var således ganska utdragen och sen för några försök. Sådatumet har dock inte haft någon avgörande betydelse för skördenivån i de olika försöken utan det har varit det besvärliga klimatet efter sådd. Framför allt i de södra delarna av Skåne var torkan under försommaren besvärlig för att därefter följas av regn och kyla i hela Skåne. Vårkornet kunde inte tillgodogöra sig kvävet i rätt tid, när regnet väl kom orsakade det istället mycket grönskottsbildning och höga proteinhalter. Skördenivån i försöken ligger mellan 10-15 dt/ha under normalt. Bäst tycks försöken i nordost ha klarat sig. Generellt kan nog ändå sägas att skördenivån i försöken var bättre än på många håll i den vanliga odlingen. En förklaring kan vara att försöken placeras på de bästa malkornsjordarna på den jämnaste biten av fältet. Lägsta skörden erhöles i försöket i Ängelholm där 400 mm regn föll under juli/augusti! Kornet mognade inte och skörden blev mycket sen. Mycket korn som skulle gått till malt blev foderkorn till följd av för höga proteinhalter – detta återspeglas inte i försöken.

I tabellen 1 redovisas skörderesultaten från de enskilda försöksplatserna. Här anges också sådatum, förfrukt, jordart och variationskoeffi-

cient för varje enskilt försök. Variationskoefficienten, CV % visar försökets jämnhet och skall vara så lågt som möjligt. Är CV % för spannmåls-försök över 10 är det ett mycket tveksamt försök. Studera gärna de enskilda försöken – skördenivåerna ligger på mellan 47,0 till 84,2 dt/ha. Resultaten från årets vårkornförsök får således betraktas i ljuset av detta.

Sammanställning av kärnskördar för de enskilda åren 2000 till 2004 samt medelvärde för femårsperioden presenteras i tabell 2. Resultaten anges som ett medelvärde av både obehandlade och behandlade led. Svampbehandling av halva försöksytan har utförts sedan 1999 och resultaten är därför jämförbara i detta avseende. Flera av de nyare sorterna; Annabell, Bolina, SW 2871, Scandium, Simba och Breamer har kärnskördar över mätaren. Samtliga sorter ligger under femårsmedeltalet. Barke kommer som vanligt inte upp i skördenivå med mätaren men är ju en säker malkornsort. Prestige gav i snitt något högre skörd än Barke.

Svampbehandling 2004 utfördes i stadium 37 med 0,3 l Amistar + 0,6 l Stereo i halva försöksytan i samtliga försök. Skörd av obehandlat resp behandlat led samt merskörd av behandling framgår av tabell 3. Skördeökningen för svampbehandling har varit normala och ligger på mellan 2,5 till 7,8 dt/ha. Samtliga sorter har svarat med en skördeökning för behandling men svarar inte alltid mot ett bättre netto. För att motsvara kostnaden för en svampbehandling krävs en merskörd på 2-3 dt/ha, men variationen är stor.

Gradering av de förekommande svampsjukdomarna utföres i försöken och ger tillsammans med skördeökning för behandling ett mått på sorternas mottaglighet. Det är svårt att dra alltför stora slutsatser av enbart ett års försök och femårsmedelvärdet anges också i tabell 5. Övriga kvalitetsegenskaper mellan sorterna anges endast som medelvärde över åren 2000 – 2004 i tabell 4. Kort presentation av de olika sorternas egenskaper återfinns efter tabellerna, med de viktigaste egenskaperna angivna.

**Tabell 1. Enskilda vårkornförsök 2004. Skörd. Obehandlat och fungicidbehandlat.
Behandlat = 0,3 Amistar + 0,6 Stereo st 37.**

L7-401	706/04					503/04				
	Willem Ankarcrona, Gödstorps Gård, Mörarp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh I Mo. pH 6,7 Sådd: 21/4-04. CV% 4,6					Esbjörn Larsson, Fatterslund, Staffanstorp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh ML. pH 6,9 Sådd: 3/4-04. CV% 3,7				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd	Obehandlat		Behandlat		merskörd
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha
Svensk sortblandning	56,6	100	59,5	100	2,9	76,0	100	83,4	100	7,4
Dansk sortblandning	56,6	100	59,5	100	2,9	75,7	100	83,6	100	7,9
Sej Sebastian (SW) EU	60,0	106	66,3	112	6,3	69,5	91	81,8	98	12,3
Sej Power (SW) EU	49,9	88	45,6	77	-4,3	67,8	89	74,7	90	6,9
Sej Simba (SW) EU	63,1	112	60,8	102	-2,3	73,9	97	83,1	100	9,2
SW Catriona, 2617	54,4	96	62,7	105	8,3	69,4	91	80,4	96	11,0
SW Makof, 2615	56,8	100	61,4	103	4,6	65,2	86	79,9	96	14,7
SW Immer, 2518	54,4	96	62,0	104	7,6	71,9	95	80,5	96	8,6
Bre Barke (PI) EU	49,7	88	52,4	88	2,7	70,5	93	73,0	87	2,5
CSBA Prestige,4651-4 (PI)	56,5	100	56,4	95	-0,1	67,2	88	76,3	92	9,1
NFC Tipple, 401-11 (PI) EU	48,3	85	50,8	85	2,5	71,9	95	77,3	93	5,4
IPG Margret (PI) EU	57,3	101	57,5	97	0,2	76,8	101	79,7	95	2,9
NFC Carvilla,401-08 (PI) EU	56,7	100	61,9	104	5,2	66,3	87	74,2	89	7,9
NFC Breamer (PI) EU	62,2	110	61,8	104	-0,4	70,3	92	79,9	96	9,6
Pajb Scandium,18147-52(SSd)	59,2	105	60,5	102	1,3	75,4	99	84,1	101	8,7
LP Orthega (SSd)	57,7	102	59,5	100	1,8	72,6	96	83,6	100	11,0
LP Pasadena (SSd) EU	56,3	99	60,1	101	3,8	67,7	89	80,2	96	12,5
NS Annabell (SSd)	62,0	109	62,7	105	0,7	81,4	107	83,8	101	2,4
NS Bolina, 1898 (SSd)	54,2	96	51,0	86	-3,2	77,2	102	84,1	101	6,9
NS Ursa (SSd)	50,8	90	54,1	91	3,3	73,5	97	83,2	100	9,7

Tabell 1, forts. Enskilda vårkornförsök 2004.

L7-401	937/04					936/04				
	AB Jordberga Gård, Jordberga, Klagstorp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: nmh mo LL. pH 6,7 Sådd: 2/4-04. CV% 3,1					Hans Nilsson, Brunslöv, Hörby Förfrukt: Höstvete Jordart: nmh mo LL. pH 5,6 Sådd: 15/4-04. CV% 3,6				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd	Obehandlat		Behandlat		merskörd
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha
Svensk sortblandning	64,0	100	74,9	100	10,9	54,1	100	58,6	100	4,5
Dansk sortblandning	70,5	110	72,2	96	1,7	56,6	105	58,3	99	1,7
Sej Sebastian (SW) EU	64,6	101	69,3	93	4,7	52,9	98	59,3	101	6,4
Sej Power (SW) EU	70,6	110	74,1	99	3,5	53,3	99	61,9	106	8,6
Sej Simba (SW) EU	69,7	109	76,9	103	7,2	57,7	107	63,1	108	5,4
SW Catriona, 2617	66,3	104	67,6	90	1,3	52,3	97	53,6	91	1,3
SW Makof, 2615	59,9	94	67,1	90	7,2	54,3	100	53,2	91	-1,1
SW Immer, 2518	66,3	103	69,5	93	3,2	53,3	99	55,4	95	2,1
Bre Barke (PI) EU	63,3	99	65,4	87	2,1	51,2	95	54,1	92	2,9
CSBA Prestige,4651-4 (PI)	63,9	100	68,8	92	4,9	52,0	96	56,8	97	4,8
NFC Tipple, 401-11 (PI) EU	74,3	116	72,8	97	-1,5	54,9	102	57,2	98	2,3
IPG Margret (PI) EU	69,0	108	71,1	95	2,1	58,3	108	59,4	101	1,1
NFC Carvilla,401-08 (PI) EU	73,8	115	78,0	104	4,2	58,8	109	61,5	105	2,7
NFC Breamer (PI) EU	67,4	105	73,9	99	6,5	61,8	114	65,0	111	3,2
Pajb Scandium,18147-52(SSd)	66,4	104	73,6	98	7,2	59,1	109	62,3	106	3,2
LP Orthega (SSd)	68,3	107	72,8	97	4,5	48,7	90	54,6	93	5,9
LP Pasadena (SSd) EU	71,5	112	74,7	100	3,2	45,0	83	54,5	93	9,5
NS Annabell (SSd)	68,6	107	73,3	98	4,7	57,7	107	63,2	108	5,5
NS Bolina, 1898 (SSd)	69,7	109	76,5	102	6,8	64,0	118	66,9	114	2,9
NS Ursa (SSd)	67,9	106	72,3	97	4,4	41,6	77	54,1	92	12,5

Tabell 1, forts. Enskilda värkornförsök 2004.

L7-401	205/04					3/04				
	Hushållningssällskapet, Sandby Gård, Borrbý Förfukt: Sockerbetor Jordart: . pH Sådd: 12/4-04. CV% 1,7					Åkessons Lantbruks AB, Ivetofta, Bromölla Förfukt: Sockerbetor Jordart: nmh I Sa. pH 7,7 Sådd: 13/4-04. CV% 3,0				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd	Obehandlat		Behandlat		merskörd
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha
Svensk sortblandning	77,4	100	84,7	100	7,3	69,5	100	74,6	100	5,1
Dansk sortblandning	76,4	99	85,9	101	9,5	68,5	99	76,4	102	7,9
Sej Sebastian (SW) EU	75,5	98	87,5	103	12,0	68,9	99	73,6	99	4,7
Sej Power (SW) EU	81,2	105	89,9	106	8,7	74,4	107	81,3	109	6,9
Sej Simba (SW) EU	79,1	102	89,1	105	10,0	74,1	107	79,6	107	5,5
SW Catriona, 2617	75,9	98	81,9	97	6,0	68,9	99	72,1	97	3,2
SW Makof, 2615	73,6	95	82,0	97	8,4	68,6	99	72,8	98	4,2
SW Immer, 2518	75,8	98	81,1	96	5,3	63,6	92	68,4	92	4,8
Bre Barke (PI) EU	73,1	94	77,1	91	4,0	66,9	96	70,7	95	3,8
CSBA Prestige,4651-4 (PI)	73,4	95	77,9	92	4,5	68,7	99	71,3	96	2,6
NFC Tipple, 401-11 (PI) EU	79,3	102	83,7	99	4,4	69,4	100	76,5	103	7,1
IPG Margret (PI) EU	73,4	95	76,8	91	3,4	66,4	96	70,3	94	3,9
NFC Carvillia,401-08 (PI) EU	78,9	102	81,5	96	2,6	73,5	106	78,5	105	5,0
NFC Breamer (PI) EU	75,4	97	82,0	97	6,6	69,9	101	75,4	101	5,5
Pajb Scandium,18147-52(SSd)	85,4	110	92,9	110	7,5	71,8	103	71,1	95	-0,7
LP Orthega (SSd)	78,6	102	87,4	103	8,8	62,2	89	69,8	94	7,6
LP Pasadena (SSd) EU	72,5	94	81,9	97	9,4	56,5	81	66,7	89	10,2
NS Annabell (SSd)	78,0	101	87,4	103	9,4	67,9	98	76,5	103	8,6
NS Bolina, 1898 (SSd)	80,4	104	89,4	105	9,0	70,6	102	77,1	103	6,5
NS Ursa (SSd)	79,1	102	84,4	100	5,3	62,6	90	70,1	94	7,5

Tabell 1, forts. Enskilda värkornförsök 2004.

L7-401	402/04				
	Fredrik Hallefält, Nya Wilhelmsfält, Ängelholm Förfukt: Sockerbetor Jordart: mmh I Sa. pH 7,5 Sådd: 14/4-04. CV% 6,2				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha
Svensk sortblandning	43,8	100	45,4	100	1,6
Dansk sortblandning	43,7	100	48,9	108	5,2
Sej Sebastian (SW) EU	37,4	85	42,2	93	4,8
Sej Power (SW) EU	28,6	65	33,0	73	4,4
Sej Simba (SW) EU	47,4	108	50,7	111	3,3
SW Catriona, 2617	42,8	98	49,8	110	7,0
SW Makof, 2615	39,8	91	50,6	111	10,8
SW Immer, 2518	52,3	119	54,5	120	2,2
Bre Barke (PI) EU	37,8	86	44,0	97	6,2
CSBA Prestige,4651-4 (PI)	39,4	90	43,9	97	4,5
NFC Tipple, 401-11 (PI) EU	33,1	75	42,2	93	9,1
IPG Margret (PI) EU	40,2	92	48,6	107	8,4
NFC Carvillia,401-08 (PI) EU	38,4	88	45,3	100	6,9
NFC Breamer (PI) EU	40,3	92	43,6	96	3,3
Pajb Scandium,18147-52(SSd)	38,9	89	47,0	103	8,1
LP Orthega (SSd)	30,6	70	35,7	79	5,1
LP Pasadena (SSd) EU	34,1	78	47,4	104	13,3
NS Annabell (SSd)	49,0	112	57,4	126	8,4
NS Bolina, 1898 (SSd)	50,9	116	55,9	123	5,0
NS Ursa (SSd)	46,3	106	53,9	119	7,6

Tabell 1, forts. Enskilda värkornförsök 2004.

L7-4011	708/04					938/04				
	Willem Ankarcrona, Gödstorps Gärd, Mörarp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh i Mo. pH 6,9 Sådd: 21/4-04. CV% 5,6					AB Jordberga Gärd, Jordberga, Klagstorp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mf sa LL. pH 6,6 Sådd: 2/4-04. CV% 2,1				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd dt/ha	Obehandlat		Behandlat		merskörd dt/ha
	dt/ha	rel	dt/ha	rel		dt/ha	rel	dt/ha	rel	
Svensk sortblandning	54,3	100	59,7	100	5,4	68,9	100	68,8	100	-0,1
Dansk sortblandning	56,1	103	58,3	98	2,2	69,6	101	71,5	104	1,9
Sej Otira (SW) EU	54,6	101	55,6	93	1,0	63,1	92	68,0	99	4,9
PAJ Alliot (SW) EU	57,2	105	56,6	95	-0,6	65,8	95	67,7	98	1,9
SW 2546, Maaren	54,6	101	59,4	100	4,8	67,0	97	67,4	98	0,4
Bre Barke (PI) EU	57,9	107	56,8	95	-1,1	62,7	91	65,5	95	2,8
Sec Josefin (PI) EU	62,5	115	59,2	99	-3,3	69,3	100	69,4	101	0,1
IGP Strg 620.01 (PI) EU	59,0	109	68,1	114	9,1	70,9	103	71,7	104	0,8
WIR LW 96Z056-01 (PI) EU	55,8	103	58,1	97	2,3	72,8	106	71,7	104	-1,1
LP Germina (SSd) EU	61,9	114	57,8	97	-4,1	69,7	101	71,1	103	1,4
LP Mauritsia (SSd) EU	55,9	103	61,0	102	5,1	67,0	97	66,7	97	-0,3
Ceb Jersey (SSd) EU	53,7	99	56,9	95	3,2	63,4	92	66,6	97	3,2
NS Justina (SSd) EU	60,9	112	70,8	119	9,9	67,8	98	75,2	109	7,4
BWB 6920b11 (SSd) EU	65,6	121	71,6	120	6,0	74,9	109	72,2	105	-2,7
CEB HE 8805 (SSd) EU	62,4	115	60,8	102	-1,6	62,6	91	68,8	100	6,2
PAJ Nitrogen (SSd) EU	53,7	99	56,8	95	3,1	67,3	98	71,4	104	4,1

Tabell 1, forts. Enskilda värkornförsök 2004.

L7-4011	4/04				
	Hushållningssällskapet, Hellegården, Kristianstad Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh sa LL. pH 8,0 Sådd: 11/4-04. CV% 2,9				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd dt/ha
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	
Svensk sortblandning	70,6	100	72,7	100	2,1
Dansk sortblandning	67,6	96	76,0	104	8,4
Sej Otira (SW) EU	67,6	96	72,8	100	5,2
PAJ Alliot (SW) EU	66,4	94	70,9	97	4,5
SW 2546, Maaren	70,7	100	74,1	102	3,4
Bre Barke (PI) EU	67,4	95	71,5	98	4,1
Sec Josefin (PI) EU	68,2	97	74,0	102	5,8
IGP Strg 620.01 (PI) EU	72,4	103	79,3	109	6,9
WIR LW 96Z056-01 (PI) EU	70,6	100	72,4	100	1,8
LP Germina (SSd) EU	69,8	99	75,0	103	5,2
LP Mauritsia (SSd) EU	68,3	97	72,2	99	3,9
Ceb Jersey (SSd) EU	68,9	98	73,4	101	4,5
NS Justina (SSd) EU	81,4	115	84,2	116	2,8
BWB 6920b11 (SSd) EU	78,9	112	82,5	113	3,6
CEB HE 8805 (SSd) EU	74,5	106	77,5	107	3,0
PAJ Nitrogen (SSd) EU	66,4	94	75,8	104	9,4

Tabell 1, forts. Enskilda värkornförsök 2004.

R7-410		210/04				
		Hushållningssällskapet, Sandby Gärd, Borrby				
		Förfrukt: Sockerbetor				
		Jordart: nmh sa LL. pH 6,1				
		Sådd: 12/4-04. CV% 1,7				
SORT	Obehandlat		Behandlat		<i>merskörd</i>	
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	
Svensk sortblandning	78,5	100	81,6	100	3,1	
Sej Otira (SW) EU	79,7	102	84,0	103	4,3	
Bre Barke (PI) EU	76,9	98	75,8	93	-1,1	
SW 2871	86,3	110	91,6	112	5,3	
SW 2817	81,5	104	80,2	98	-1,3	
Hadm 18635-98 (SW)	83,8	107	79,5	97	-4,3	
SW 28618	70,7	90	75,9	93	5,2	
SW 17277	74,1	94	79,3	97	5,2	
SW 17975	74,0	94	78,9	97	4,9	
SW 27247	81,3	104	88,7	109	7,4	
SW 27354	79,2	101	89,3	109	10,1	
Pajb Scandium,18147-52(SSd)	85,2	108	90,9	111	5,7	

Tabell 2. Kärnskörd av värkorn 2004, medeltal från riks- och länsförsök i Skåne.

SORT	2004			2003		2002		2001		2000		2000 - 2004		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal
Skörd av sortbl. dt/ha				76,2		78,0		81,1		71,7				
Sortblandning	12	67,7	100	12	100	12	100	11	100	14	100	61	74,2	100
BRE Barke PI	12	63,7	94	12	94	9	94	8	96	11	98	52	70,7	95
Sej Otira SW	5	65,9	97	9	104	9	102	8	102	9	106	40	76,3	103
LP Pasadena SSd	7	64,5	95	7	98	7	100	7	102	9	100	37	73,2	99
CSBA Prestige PI	7	64,7	96	7	98	7	96	7	101	2	98	30	72,7	98
LP Orthega SSd	7	65,4	97	7	98	7	102	7	100	9	101	37	73,7	99
NS Annabell SSd	7	71,6	106	7	104	7	101	7	100	9	105	37	76,4	103
NS Bolina SSd	7	71,5	106	7	98	9	103	1				24	76,5	103
Immer SW	7	67,3	99	7	103	2	93	1				17	75,0	101
Makof SW	7	65,6	97	2	96	2	83					11	70,9	96
Catriona SW	7	66,6	98	2	102	2	92					11	73,5	99
Dansk sortblandn.	10	68,8	102	10	99	10	100					30	74,7	101
Sej Sebastian SW	7	67,3	99	7	108	3	104					17	77,6	105
SW 2871 SW	2	73,2	108	2	113							4	82,5	111
NS Ursa SSd	7	66,3	98	5	103							12	74,8	101
Paj Scandium SSd	9	70,3	104	5	100							14	76,6	103
Sej Power SW	7	65,7	97	7	106							14	76,0	102
Sej Simba SW	7	71,6	106	7	111							14	80,8	109
NFC Breamer PI	7	68,8	102	7	98							14	74,2	100
NFC Tipple PI	7	66,1	98	3	103							10	74,4	100
NS Justina SSd	3	75,0	111									3	82,0	110
IPG Margret PI	7	67,0	99											
NFC Carvilla PI	7	68,6	101											
BWB 6920b11 SSd	3	75,9	112											
-X-CV% REP	12	67,6	5,0	12	3,7	12	3,6	11	3,4	14	3,7	61	73,9	4,4
LSD PROB F1		5,1	.0001		.0001		.0001		.0001		.0001		3,00	.0001

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Kärnskördar av vårkorn, obehandlat och behandlat samt merskörd för behandling 2004 samt flerårsmedeltal 2000-2004.

	2004						2000-2004					
	Antal försök	Skörd dt/ha	Rel tal	Behandlat Skörd dt/ha	Behandlat Rel tal	Merskörd för beh. dt/ha	Antal försök	Skörd dt/ha	Rel tal	Behandlat Skörd dt/ha	Behandlat Rel tal	Merskörd för beh. dt/ha
Sortblandning	12	65,5	100	69,9	100	4,4	59	71,8	100	76,5	100	4,7
BRE Barke PL	12	62,4	95	65,0	93	2,6	50	68,9	96	72,6	95	3,7
Sej Otira SW	5	63,6	97	68,5	98	4,9	38	73,1	102	79,2	104	6,1
LP Pasadena SSd	7	60,4	92	68,5	98	8,1	35	69,9	97	76,6	100	6,7
CSBA Prestige PL	7	62,8	96	66,5	95	3,7	28	70,8	99	74,7	98	3,9
LP Orthega SSd	7	62,5	95	68,2	98	5,7	35	71,5	100	76,5	100	5,0
NS Annabell SSd	7	69,1	105	74,0	106	4,9	35	73,6	103	79,0	103	5,4
NS Bolina SSd	7	69,4	106	73,5	105	4,1	22	74,0	103	79,0	103	5,0
Immer SW	7	65,2	100	69,3	99	4,1	15	73,4	102	77,2	101	3,8
Makof SW	7	62,4	95	68,7	98	6,3	11	67,9	95	73,8	96	5,9
Catriona SW	7	64,1	98	68,9	99	4,8	11	71,3	99	75,6	99	4,3
Dansk sortblandn.	10	66,3	101	71,1	102	4,8	28	71,9	100	77,3	101	5,4
Sej Sebastian SW	7	64,0	98	70,6	101	6,6	15	74,2	103	80,0	105	5,8
SW 2871	2	71,1	108	75,8	108	4,7	4	79,7	111	85,2	111	5,5
NS Ursa SSd	7	63,0	96	69,4	99	6,4	12	71,2	99	78,3	102	7,1
Paj Scandium SSd	9	68,0	104	72,7	104	4,7	14	74,3	103	78,6	103	4,3
Sej Power SW	7	63,5	97	67,8	97	4,3	12	72,6	101	78,1	102	5,5
Sej Simba SW	7	69,1	106	73,9	106	4,8	12	78,0	109	82,2	107	4,2
NFC Breamer PL	7	66,6	102	70,8	101	4,2	12	71,7	100	76,5	100	4,8
NFC Tipple PL	7	64,3	98	67,7	97	3,4	10	72,4	101	76,1	100	3,7
NS Justina SSd	3	71,1	109	78,9	113	7,8	3	77,3	108	86,6	113	9,3
IPG Margret PI	7	65,7	100	68,2	98	2,5						
NFC Carvilla PI	7	66,4	101	70,7	101							
BWB 6920b11 SSd	3	74,2	113	77,6	111							
-X-CV% REP	12	65,4	5,7	69,7	5,2		59	71,4	5,0	76,3	4,9	
LSD PROB F1		5,70	.0001	5,50	.0001			3,40	.0001	3,50	.0001	

Svampbehandling: 2000 -2004 St 37, 0,3 I Amistar + 0,6 I Stereo.

Tabell 4. Kvalitetsegenskaper i vårkorn, behandlade led under åren 2000 - 2004. Sortegenskaper för svensk sortblandning. Övriga med avvikelse från sortblandningen, med minus för mindre/lägre.

SORT	Strå- styrka 0-100 *	Strå- längd cm	Strå- brytn. %	Mognad dagar **	Rymd- vikt g	Tusen- kornv. g	Ax- brytn. %	Protein- halt % av ts
Sortblandning	89	72	14	120	687	50,0	12	10,9
BRE Barke PL	-4	2	3	0	12	1,7	3	0,2
Sej Otira SW	-2	-2	2	-1	-19	1	-1	-0,2
LP Pasadena SSd	4	0	-6	1	-3	0,2	3	0,0
CSBA Prestige PL	4	-3	-2	-1	13	3	4	0,1
LP Orthega SSd	0	4	-6	1	13	2,8	0	0,2
NS Annabell SSd	2	1	-3	0	-3	-3	2	-0,2
NS Bolina SSd	4	-2	-6	0	16	2	4	0,0
Immer SW	5	-2	-5	0	-3	-3,2	0	0,2
Makof SW	-2	0	0	1	0	-0,6	-5	0,7
Catriona	-5	0	6	0	4	-0,8	0	0,6
Dansk sortblandn.	1	-1	-2	0	1	0,9	3	-0,1
Sej Sebastian SW	5	-6	-8	1	2	-0,5	1	-0,4
SW 2871	12	-11	-11	2	5	-1,9		-0,6
NS Ursa SSd	-11	6	8	1	7	-1	5	-0,0
Paj Scandium SSd	0	-1	-3	0	-1	-1,2	-3	-0,7
Sej Power SW	-7	-2	7	0	2	0	3	-0,2
Sej Simba SW	2	-7	-4	0	7	3,3	-1	-0,3
NFC Breamer PL	2	-1	-1	0	4	1,2	1	0,2
NFC Tipple PL	4	-7	-6	1	-15	1,3	1	-0,7
NS Justina SSd	1	8	0	-1	15	2,6	-1	-0,7
-X-CV% REP	91	70	11	120	692	50,2	12	10,99
LSD PROB F1	7	3	10	2	7	1,7	6	0,32

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

OBS! Absoluta jämförelser i alla egenskaper kan inte göras eftersom de olika sorterna varit i olika utvecklingsstadiet vid graderingar och skörd (t.ex stråstyrka, stråbrytning).

Tabell 5. Angrepp av svampsjukdomar i vårkorn, obehandlade led 2004 samt flerårsmedelvärde 2000-2004.

	Mjöldagg % I obeh. led		Bladfläck % I obeh. led		Sköldfläck % I obeh. led		Kornrost % I obeh. led	
	2004	2000-2004	2004	2000-2004	2004	2000-2004	2004	2000-2004
Sortblandning	4	4	10	9	7	7		1
BRE Barke PL	-3	-2	1	2	2	-1		0
Sej Otira SW	-3	-2	-4	1		-3		1
LP Pasadena SSd	0	2	-1	0	0	2		0
CSBA Prestige PL	-2	-2	1	4	1	-2		0
LP Orthega SSd	0	0	0	-1	-1	-2		0
NS Annabell SSd	1	3	0	0	1	3		1
NS Bolina SSd	5	4	-1	1	2	5		2
Immer SW	-3	-2	-3	-1	0	-2		
Makof SW	0	1	1	1	2	2		
Catriona	-2	0	1	2	1	1		
Dansk sortblandn.	-2	-2	-1	3	-1	-1		0
Sej Sebastian SW	2	1	0	0	1	1		0
SW 2871	0	1	-4	-2				
NS Ursa SSd	0	0	1	1	-1	-2		
Paj Scandium SSd	-3	-2	-5	-3	-1	-2		
Sej Power SW	-1	0	-3	-2	0	-2		
Sej Simba SW	-3	-2	-3	-3	-1	-2		
NFC Breamer PL	-3	-2	1	0	1	2		
NFC Tipple PL	-2	-2	-2	-3	0	-1		
NS Justina SSd	-3	-3	1	1				
IPG Margret	1		-2		-1			
NFC Carvilla	-3		-1		0			
BWB 6920b11 SSd	-3		-5					
-X-CV% REP	3	4	9	9	3	6		1
LSD PROB F1	4	4	6	4	5	5		1

Angrepp i sortblandningen, övriga i jämförelse med sortblandningen med minus för mindre/lägre.

Tabell 6. Vårkorn, områdesvis indelning 2000-2004. Kärnskörd och relativtal.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 1C+2			Område 4A			Område 4B		
	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.
Sortblandning	25	77,4	100	9	80,5	100	12	67,4	100	6	69,3	100	5	79,8	100
BRE Barke PL	22	74,0	96	9	77,1	96	11	64,4	96	3	67,7	98	5	74,1	93
Sej Otira SW	18	79,0	102	7	81,3	101	8	69,9	104	2	71,4	103	4	84,1	105
LP Pasadena SSd	15	79,0	102	5	77,3	96	9	65,4	97	1	70,4		5	76,6	96
CSBA Prestige PL	13	75,0	97	5	78,1	97	7	68,1	101				4	77,9	98
LP Orthega SSd	15	77,7	100	5	79,9	99	9	65,9	98	1	73,2		5	79,8	100
NS Annabell SSd	15	79,7	103	5	81,2	101	9	70,0	104	1	76,1		5	81,9	103
NS Bolina SSd	10	79,4	103	5	83,1	103	5	68,4	101				3	81,0	102
Immer SW	6	77,4	100	4	78,9	98	4	72,7	108				2	78,3	98
Makof SW	5	73,4	95	2	69,5	86	2	70,1	104				1	79,6	
Catriona SW	5	77,5	100	2	73,7	92	2	70,4	104				1	79,4	
Dansk sortblandn.	12	77,8	101	3	81,9	102	7	68,1	101	3	70,1	101	3	79,9	100
Sej Sebastian SW	6	81,2	105	2	81,9	102	4	72,1	107	1	72,2		2	83,1	104
SW 2871	3	85,4	110	1	89,2										
NS Ursa SSd	5	78,7	102	1	81,1		3	70,9	105	1	73,4		1	75,3	
Paj Scandium SSd	6	77,6	100	2	88,4	110	3	70,4	105	1	72,8		1	80,4	
Sej Power SW	5	80,5	104	2	85,6	106	4	64,3	95				2	84,8	106
Sej Simba SW	5	84,8	110	2	86,6	108	4	73,9	110				2	85,7	107
NFC Brearer PL	5	76,0	98	2	81,1	101	4	67,9	101				2	77,9	98
NFC Tipple PL	3	79,4	103	1	80,9		3	63,7	94	1	76,2		1	81,9	
NS Justina SSd	1	81,1					1	76,3		1	81,6				
-X-CV% REP	25	77,2	3,7	9	79,9	4,0	12	67,8	5,5	6	70,4	2,5	5	79,3	4,0
LSD PROB F1		4,00	.0001		6,80	.0001		5,80	.0001		4,90	.0007		6,70	.0011

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök är jämförelsen ganska osäker.

Kommentarer till vårkornsorterna

Svensk sortblandning:

2000; Alexis, Henni, Meltan och Otira.

2001; Annabell, Barke, Mentor och Otira.

2002; Annabell, Barke, Wikingett och Otira.

2003; Annabell, Barke, Prestige och Otira.

2004; Annabell, Barke, Orthega och Otira.

Annabell, Nordsaat, SSd, medeltidig tysk foder/malkornsort med hög avkastning, bra strå, lite axbrytning. Medel rymdvikt, låg tusenkornvikt och något mottaglig för mjöldagg och sköldfläcksjuka.

Barke, Breun, Plantev, välkänd, medeltidig malkornsort med jämn avkastning och säker efterfrågan från mälterierna. Hög rymdvikt och tusenkornvikt, något svagt strå. Mlo-resistent.

Bolina, Nordsaat, SSd, medeltidigt tyskt foder/malkorn med bra strå men hög andel axbrytning. Hög rymdvikt och tusenkornvikt. Mottaglig för främst sköldfläck men även mjöldagg och bladfläck. Sorten provad i tre år.

Immer, SvalöfWeibull, medelgod avkastning, bra strå och ingen axbrytning. Låg rymdvikt och tusenkornvikt, mindre mottaglig för angrepp av svampsjukdomar än mätaren.

Orthega, Lochow-Petkus, SSD, ett foderkorn med bra och jämn avkastning, mycket bra strå och ingen axbrytning.

Otira, Sejet, SW, medeltidigt mognande foderkorn med bra och jämn avkastning, medelbra strå med normal andel brutna ax. Mlo-resistent samt resistent mot havrecystnematod.

Pasadena, Lochow-Petkus, SSD, medeltidig tysk malkornsort med bra stråstyrka och strå längd, lite stråbrytning men högre andel axbrytning.

Prestige, Plant Breeding International, Plantev, medeltidig engelsk malkornsort, mycket bra strå men hög andel brutna ax. Mlo-resistent men mottaglig för bladfläcksjuka. Resistent mot havrecystnematoden.

Sebastian, Sejet, SW, dansk malkornsort med hög avkastning, mycket bra, kort strå med lite stråbrytning och medel axbrytning. Medel rymdvikt och tusenkornvikt, låg proteinhalt. Sorten mognar senare än mätaren. Resistent mot havrecystnematoder. Sorten är provad i tre år i Skåne.

Catriona, SW, ett malkorn med whiskymaltkvaliteter. Avkastningen är medellåg och sorten har god stråstyrka och medelsen mognad. Sorten provad i 3 år.

Makof, SW, är ett malkorn med whiskymaltkvaliteter. Avkastningen är medellåg och sorten medellång med god stråstyrka och medelsen mognad. Sorten provad i 3 år.

Sorter provade i 2 år.

Power, medelavkastande med kort men ganska svagt strå. En sort från Sej, SW.

Simba, hög avkastning med kort och bra strå. Hög tusenkornvikt. En sort från Sej, SW.

Tipple, medelgod avkastning med kort, bra strå. Låg rymdvikt och proteinhalt. En sort från New Farm Crops, Plantev.

Breamer, medelgod avkastning med bra strå. En sort från New Farm Crops, Plantev.

Scandium, medeltidigt mognad, bra avkastning med kort strå och bra stråstyrka. Låg proteinhalt. En sort från Pajb, SSd.

Ursa, medelavkastande sort med långt och något svagt strå och hög andel axbrytning. En sort från Nordsaat, SSd.

SW2871, hög avkastning, mycket kort och bra strå med lite stråbrytning. Låg proteinhalt. En sort från SW. Sorten endast provad i 4 försök.

Tomma kärnor i vårkorn

Av *Försöksledare Harriet Blohmé,*
Hushållningssällskapet Malmöhus

Sammanfattning

Under sommaren 2004 gjordes en inventering i sortförsöken i vårkorn för att undersöka om förekomsten av tomma kärnor var sortbundet eller orsakat av andra faktorer. Skillnaderna i antal tomma kärnor var emellertid betydligt större mellan försöksplatserna än mellan sorterna, vilket tyder på att odlingsbetingelserna haft en större inverkan på kärnbildningen än vad de enskilda sorterna haft. Den ogynnsamma väderleken med först en lång period av torka som följdes av stora temperaturskillnader i början av juni har troligen stressat vårkornet under blomningsfasen. I dessa försök finns inget samband mellan antal tomma kärnor och skördenivå för respektive sort.

Bakgrund

I många kornfält observerades under försommaren att det lyste vitt av tomma kärnor, ett fenomen som ibland kallas "Lanternsjukan". Diskussion uppstod huruvida detta var bundet till den enskilda sorten eller orsakat av t ex väderbetingelserna. För att i någon mån belysa detta gjordes en inventering i sortförsöken i vårkorn, L7-401.

Metodbeskrivning

Totalt sju vårkornförsök i Skåne med 20 olika vårkornsorter inventerades. I varje parcell valdes slumpvis 25 ax ut. Av dessa räknades antal ax med förekomst av tomma kärnor. Därefter räknades hur många tomma kärnor det fanns på dessa ax. Totalt omfattar således undersökningen 700 ax per sort och 2 000 ax per försöksplats.

Tabell 1. Uppgifter om försöksplatserna.

Försöksplats	Jordart	Sådatum	Datum för räkning
Nya Wilhelmsfält, Ängelholm	mmh ISa	14 april	10 augusti
Sandby gård, Borrby	nmh IMo	12 april	16 juli
Fatterslund, Hjärup	mmh ML	3 april	12 juli
Jordberga gods, Jordberga	nmh mo LL	2 april	26 juli
Ivetofta, Bromölla	nmh ISa	13 april	4 augusti
Gödstorp, Mörap	mmh IMo	21 april	13 juli
Brunslöv, Hörby	nmh mo LL	15 april	23 juli

Resultat och diskussion

I diagram 1 redovisas resultatet från de enskilda försöksplatserna oavsett sort. Fungicidbehandling har utförts med 0,6 l Stereo + 0,3 l Amistar i två av fyra block i samtliga försök.

Det finns inget som tyder på att fungicidbehandlingen påverkat förekomsten av tomma kärnor, varför obehandlat och behandlat redovisas tillsammans.

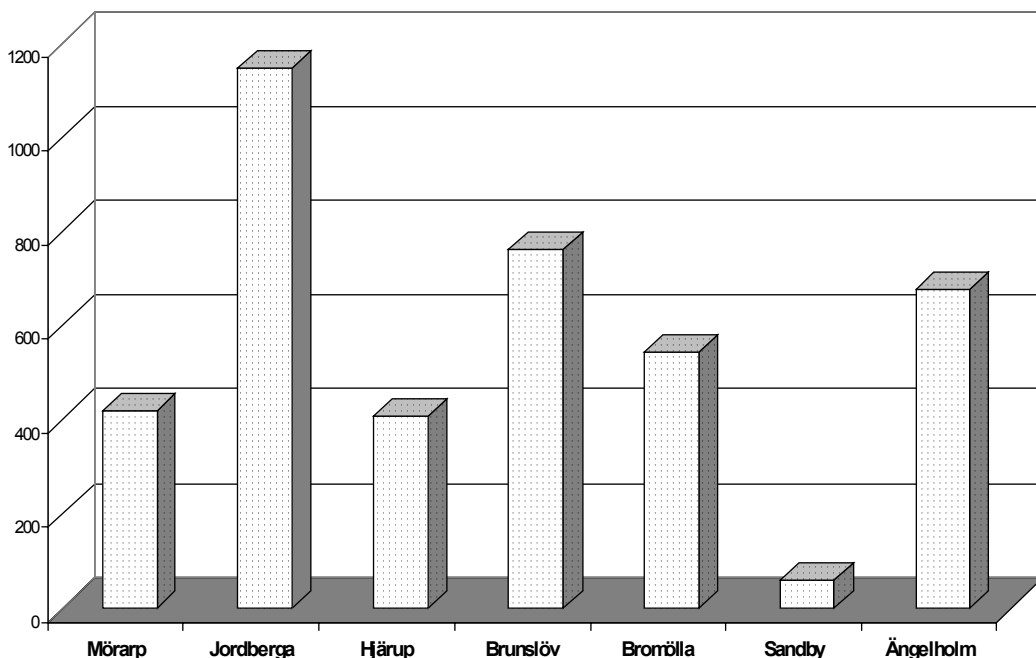

Diagram 1. Antal tomma kärnor totalt på de enskilda försöksplatserna, oavsett sort.

Den stora skillnaden mellan försöksplatserna tyder på att andra faktorer än sorten har större betydelse vid förekomst av tomma kärnor. En möjlig orsak kan vara att väderleken under axgång och blomning varit avgörande vid matningen i axen.

Störst förekomst av omatade kärnor fanns i försöket på Jordberga, och minst andel i försöket på Sandby gård. Försöket på Jordberga såddes den 2 april och har varit längre kommit i utvecklingen än försöket i Sandby, som såddes 10 dagar senare.

Dessutom var det större skillnader i temperaturen under de första dygna i början av juni mellan sydväst och sydostsidan av Skåne. I sydvästs-skåne varierade min och max-temperatur med temperatur upp mot 24 grader på dagen och ned till 3-4 under natten. I sydost var temperaturen betydligt jämnare. Vårkornet har då befunnit sig i olika utvecklingsstadium i de enskilda försöken just under denna stressande väderperiod, vilket skulle förklara skillnaderna mellan de olika försöksplatserna.

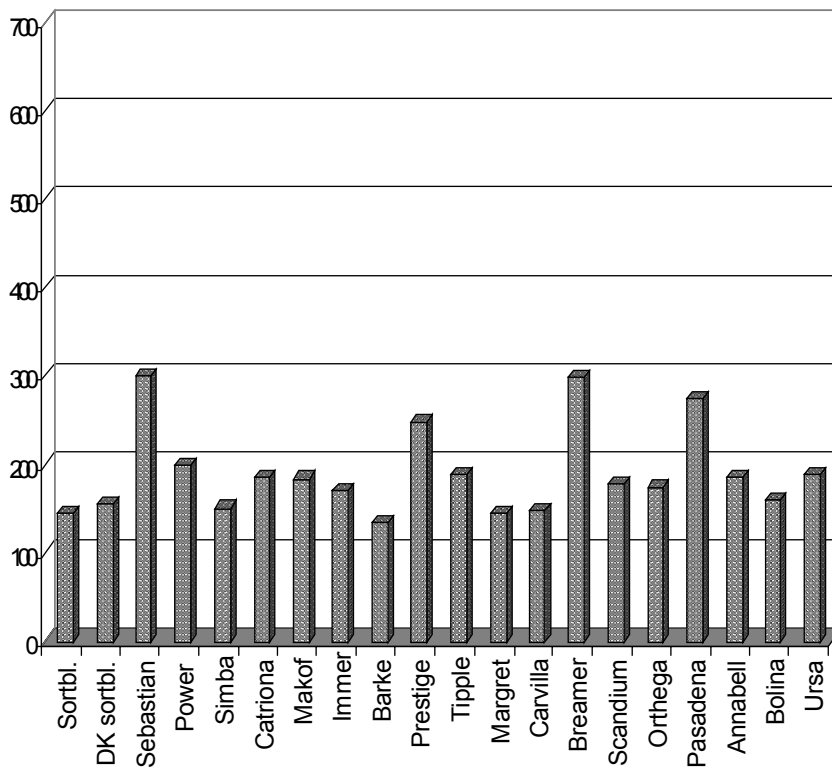

Diagram 2. Antal tomma kärnor per sort. Medeltal av 7 försök i Skåne.

Som framgår av diagram 2 är det fyra sorter som avviker från övriga. Sebastian, Breamer, Pasadena och Prestige har samtliga mellan 250 - 300 tomma kärnor, medan övriga sorter håller sig mellan 150 – 200 st. Någon direkt koppling till de olika sorternas tidighet finns inte; Breamer och Prestige är tidiga sorter medan Sebastian och Pasadena har en senare mognad, samtidigt som t ex Barke. Helt avgörande har varit i vilket utvecklingsstadium de enskilda försöken och de enskilda sorterna varit i då det var extra kallt – det behöver inte skilja mer än någon dag i kornets utveckling mellan skadade och oskadade småax. Inventeringen var av mer orienterande karaktär varför det inte går att dra några slutsatser om vilka växtfysiologiska faktorer som kan finnas till grund för skillnaden mellan sorterna.

Det är viktigt att påpeka att det av dessa totalt 700 ax per sort som avräknades förekom som mest 300 tomma kärnor, vilket inte kan antas ha haft någon inverkan på kärnskoriden. Troligen har det också skett en kompensation i att kvarvarande kärnor blivit större i de ax där några kärnor inte utvecklats. Resultaten från de enskilda försöken ger inte heller någon indikation på ett samband mellan kärnskoriden och antal omatade kärnor, åtminstone inte i den omfattning det förekommit i dessa försök.